

concurrentie mogelijk. Alleen het genot, de diepe en simpele vreugde, aan haar te beleven, is te vertastbaren in vormen, voor het oppervlakkige oog aan de hare verwant, voor wie iets dieper kijkt met haar onvergelijkbaar, wijl op ander plan ingezet. Het oppervlakkige oog gaat aan de schilderachtigheid van de gevallen te gast; het stelt zich met de spelingen aan huid of schors tevreden. Het vindt een, beperkt, genot aan het grappige bewegen, het pikante spel, het malle, onbeholpen of vaardige doen van de klauwen, het zwiepen van de staart, het malen van de kaken, het loeren en springen, de luiheid en de uitdaging, de veerkracht en het snuffelen, het „typische geval”.

Het type in anderen, in den eigenlijken zin heeft Pompon vastgelegd. Van het bizondere kwam hij tot het algemeene, van het verenkelde tot de soort, van het „typische” tot het karakter. Weer of geen weer, zag men hem naar den Jardin des plantes wandelen, een doos met gereedschap van zijn vinding, die aan een gordel kon worden vastgemaakt, als de kist met stalen van den reizenden koopman voor zich. Geduldig bespiedde hij er de dieren, welke ook. Zelfs de hyena, die kwade gast, werd mak als ze hem zag en men zegt, dat Pompon de hand door de tralies kon steken en onverlet hem streelde over de ruige huid. In zoo ver hij genie had was het dat van het lange geduld. Geruimen tijd omgaf hij een groot hert in dien tuin met zijn zorgen, tevergeefs. Maar Pompon was er de man niet naar om zich te laten ontmoedigen. Denzulken is op den duur het lot altijd gunstig. Ons allen heeft Pompon de groote les van het niet versagen geleerd. De „beschikbaarheid” van het hart roept het geluk, om het even of het een oogenblik of een leven in gloed zet. Op het betrappen van het oogenblik bleef zijn aandacht gespannen. Dit felle oogenblik wist hij om zoo te zeggen voor de eeuwigheid vast te houden. Het voltrok zich aan het hert, toen het, voorbij marcheerende militaire muziek hoorend, de ooren spitste en zich in zijn tartenden hoogmoed, gereed tot den sprong, verhief.

Oogenblik en eeuwigheid, ze liggen in deze kunst naast elkaar. Men heeft hem bespot om zijn herscheppingen van vogels: wat, een gans zonder veeren! Pompon heeft bewezen het ook anders te kunnen. Hij behoorde niet tot die beeldhouwers, van wie voor het overige op zich zelf geen kwaad te zeggen is, welke tot een deformeeren van de natuur hun toevlucht moeten nemen om hun creatieve vermogens uit te vieren. Pompon deformeerde op zijn manier. Het is dwaasheid te meenen, dat de modernen daarmee begonnen zijn. De klassieken, de „geklasseerden”, deden niet anders. Het oog zelf deformeert. Accenten worden ermee gelegd of verschoven, waardoor hoofd- van bijzaken gescheiden worden. In den mist treden de omtrekken van voorbijgangers eerst karakteristiek aan den dag. Onze gezellinnen zijn er tegenwoordig op uit, hun silhouet naar omlaag te verzwaren door de beenen in de schachten van kaplaarzen te bergen. De lijnen van veler gelaat worden gewijzigd door een hoornen of schildpadden brilmontuur. Aanstellerige dames markeeren